

Beslissing

(B)2538

19 juli 2023

Beslissing inzake de aanvraag tot goedkeuring van een voorstel tot wijziging van de operationele overeenkomst voor LFC-blok Elia in het kader van een dynamische aFRR dimensionering

genomen in overeenstemming met artikel 6.3.e) van de verordening (EU) 2017/1485 van de Commissie van 2 augustus 2017 tot vaststelling van richtsnoeren betreffende het beheer van elektriciteits-transmissiesystemen

Niet-vertrouwelijk

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE.....	2
INLEIDING	3
1. WETTELIJK KADER.....	4
1.1. EUROPEES RECHT	4
2. ANTECEDENTEN.....	6
2.1. ALGEMEEN.....	6
2.2. RAADPLEGING	8
3. ANALYSE EN BEOORDELING VAN DE VOORGESTELDE WIJZIGINGEN	9
3.1. ANALYSE VAN HET VOORSTEL TOT WIJZIGING VAN LFC BOA VAN 19 april 2023.....	9
3.1.1. Algemene voorafgaande opmerkingen	9
3.1.2. Artikel 1: Tijdschema voor de implementatie.....	10
3.1.3. Artikel 2: Onderwerp.....	10
3.1.4. Artikel 3: Maatregelen om de FRCE te verminderen door veranderingen in de productie van werkzaam vermogen of in het verbruik van elektriciteitsproductie-eenheden en verbruikseenheden te eisen overeenkomstig artikel 152(16) van de SOGL	11
3.1.5. Artikel 4: Dimensioneringsregels voor reservecapaciteit in de vorm van FRR.....	11
3.1.6. Artikel 5: Bepaling van de ratio van automatische FRR en handmatige FRR	12
3.1.7. Artikel 6: Bepaling van de beperking van de reservecapaciteit in FRR na het delen van FRR	13
3.1.8. Artikel 7: Bepaling van de beperking van de reservecapaciteit in FRR na het delen van FRR	13
3.1.9. Artikel 8: Escalatieprocedures overeenkomstig artikel 157(4) van de SOGL	13
3.1.10. Artikel 9: Beschikbaarheidsvereisten voor FRR en vereisten inzake de regelkwaliteit gedefinieerd volgens artikel 158(2) van de SOGL	13
4. BESLISSING.....	14
BIJLAGE 1	15
BIJLAGE 2	16
BIJLAGE 3	17
BIJLAGE 4	18

INLEIDING

De COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS (hierna de “CREG”) onderzoekt hieronder de vraag tot goedkeuring van het voorstel van de netbeheerder, Elia Transmission Belgium SA (hierna “Elia”) tot wijziging van de methodologieën en voorwaarden die zijn opgenomen in de operationele overeenkomsten voor LFC-blokken (hierna “het voorstel van LFC BOA”) bedoeld in artikel 6.3.e) van de verordening (EU) 2017/1485 van de Commissie van 2 augustus 2017 tot vaststelling van richtsnoeren betreffende het beheer van elektriciteitstransmissiesystemen (hierna de “SOGL-verordening”) en ingediend bij de CREG per elektronische brief van 19 april 2023.

De elektronische brief van 19 april 2023 bevat:

- het voorstel tot wijziging van de operationele overeenkomst voor LFC-blok Elia in het Engels, Nederlands en het Frans, (bijlage 1 van deze beslissing);
- een verklarende nota van de operationele overeenkomst voor LFC-blok Elia in het Engels (bijlage 2 van deze beslissing).
- Het raadplegingsverslag in het Engels inclusief de individueel ontvangen antwoorden (bijlage 3 van deze beslissing).

Met dit voorstel regulariseert Elia de methode ter bepaling van de minimale ratio van automatische reservecapaciteit in de vorm van FRR en de handmatige reservecapaciteit in de vorm van FRR, met als doel de FRCE doelparameters krachtens artikel 128 van de SOGL te respecteren. Ze legt deze methode overeenkomstig artikel 119.1, h) van de SOGL-verordening ter goedkeuring voor aan de CREG.

De onderhavige beslissing is in vier delen opgesplitst. Het eerste deel is gewijd aan het wettelijke kader. Het tweede deel gaat over de antecedenten van het voorstel van LFC BOA. In het derde deel analyseert de CREG het voorstel. Het vierde deel bevat de eigenlijke beslissing.

Onderhavige beslissing werd door het directiecomité van de CREG goedgekeurd tijdens de vergadering van 19 juli 2023.

1. WETTELIJK KADER

1.1. EUROPEES RECHT

1. Artikel 6.1, van de SOGL-verordening bepaalt dat:

“Elke reguleringsinstantie keurt de voorwaarden of methodologieën goed die door TSB's overeenkomstig de leden 2 en 3 worden ontwikkeld. De door de lidstaat aangewezen entiteit keurt de voorwaarden of methodologieën goed die door de TSB's overeenkomstig lid 4 worden ontwikkeld. De aangewezen entiteit is de reguleringsinstantie tenzij anderszins beslist door de lidstaat.”

2. Artikel 6.3, e), van de SOGL-verordening bepaald dat:

“De voorstellen van voorwaarden of methodologieën, waarover een lidstaat advies kan uitbrengen worden aan de betrokken reguleringsinstantie, ter goedkeuring voorgelegd aan alle reguleringsinstanties van de betrokken regio:

e) de methodologieën en voorwaarden vervat in de operationele overeenkomst van een LFC-blok overeenkomstig artikel 119 met betrekking tot:

i) regelbeperkingen voor het gegenereerde werkzame vermogen overeenkomstig artikel 137, leden 3 en 4;

ii) coördinatiemaatregelen waarmee wordt beoogd de FRCE terug te dringen als bepaald in artikel 152, lid 14;

iii) maatregelen waarmee de FRCE wordt teruggedrongen door middel van aanpassingen in de productie of het verbruik van werkzaam vermogen van elektriciteitsproductie-eenheden en verbruikersinstallaties overeenkomstig artikel 152, lid 16;

iv) de FRR-dimensioneringsregels overeenkomstig artikel 157, lid 1;”

3. De bepalingen inzake de operationele overeenkomsten voor LFC-blokken, afgekondigd in artikel 119 van de SOGL-verordening, luiden als volgt:

“1. Binnen twaalf maanden na de inwerkingtreding van deze verordening ontwikkelen alle TSB's van elk LFC-blok gezamenlijk gemeenschappelijke voorstellen voor:

a) wanneer het LFC-blok bestaat uit meer dan één LFC-zone, FRCE-doelparameters voor elke LFC-zone zoals omschreven in artikel 128, lid 4;

b) een monitorverantwoordelijke voor het LFC-blok overeenkomstig artikel 134, lid 1;

c) regelbeperkingen voor output van werkzaam vermogen overeenkomstig artikel 137, leden 3 en 4;

d) wanneer het LFC-blok wordt geëxploiteerd door meer dan één TSB, de specifieke toewijzing van verantwoordelijkheden tussen TSB's binnen het LFC-blok overeenkomstig artikel 141, lid 9;

e) indien van toepassing, de aanwijzing van de TSB die belast wordt met de taken als bedoeld in artikel 145, lid 6;

f) aanvullende vereisten inzake de beschikbaarheid, betrouwbaarheid en redundantie van de technische infrastructuur overeenkomstig artikel 151, lid 3;

g) operationele procedures in geval van uitgeputte FRR en RR overeenkomstig artikel 152, lid 8;

h) de FRR-dimensioneringsregels als omschreven in artikel 157, lid 1;

i) de RR-dimensioneringsregels als omschreven in artikel 160, lid 2;

j) wanneer het LFC-blok wordt geëxploiteerd door meer dan één TSB, de specifieke toewijzing van verantwoordelijkheden als omschreven in artikel 157, lid 3, en, indien van toepassing, de specifieke toewijzing van verantwoordelijkheden als omschreven in artikel 160, lid 6;

k) de escalatieprocedure als omschreven in artikel 157, lid 4, en, indien van toepassing, de escalatieprocedure als omschreven in artikel 160, lid 7;

l) de eisen voor FRR-beschikbaarheid, de vereisten inzake de regelkwaliteit als omschreven in artikel 158, lid 2, en indien van toepassing, de eisen voor RR-beschikbaarheid en de vereisten inzake de regelkwaliteit als omschreven in artikel 161, lid 2;

m) indien van toepassing, limieten aan de uitwisseling van FCR tussen de LFC-zones van de verschillende LFC-blokken binnen de synchrone zone CE en de uitwisseling van FRR of RR tussen de LFC-zones van een LFC-blok of een synchrone zone die bestaat uit meer dan één LFC-blok zoals omschreven in artikel 163, lid 2, artikel 167 en artikel 169, lid 2;

n) de taken en verantwoordelijkheden van de reserveconnecterende TSB's, de reserveontvangende TSB en de beïnvloede TSB in verband met de uitwisseling van FRR en/of RR met TSB's van andere LFC-blokken zoals omschreven in artikel 165, lid 6;

o) de taken en verantwoordelijkheden van de regelcapaciteitleverende TSB, de regelcapaciteitontvangende TSB en de beïnvloede TSB in verband met het delen van FRR en RR zoals omschreven in artikel 166, lid 7;

p) de taken en verantwoordelijkheden van de regelcapaciteitleverende TSB, de regelcapaciteitontvangende TSB en de beïnvloede TSB in verband met het delen van FRR en RR tussen synchrone zones zoals omschreven in artikel 175, lid 2;

q) coördinatiemaatregelen gericht op het verminderen van de FRCE zoals omschreven in artikel 152, lid 14, en

r) maatregelen om de FRCE te verminderen door veranderingen in de productie van werkzaam vermogen of in het verbruik van elektriciteitsproductie-eenheden en verbruikseenheden te verlangen overeenkomstig artikel 152, lid 16.

2. Alle TSB's van elk LFC-blok dienen de in artikel 6, lid 3, onder e), vermelde methodologieën en voorwaarden in voor goedkeuring door alle reguleringsinstanties van het desbetreffende LFC-blok. Binnen één maand na de goedkeuring van deze methodologieën en voorwaarden sluiten alle TSB's van elk LFC-blok een operationele overeenkomst van het LFC-blok, die binnen drie maanden na de goedkeuring van de methodologieën en voorwaarden in werking treedt."

4. Artikel 157.1, van de SOGL-verordening bepaalt het volgende:

"Alle TSB's van een LFC-blok stellen in de operationele overeenkomst van het LFC-blok FRR-dimensioneringsvoorschriften vast."

5. Overeenkomstig artikel 6.6 van de SOGL-verordening moeten alle voorstellen en methodologieën, waaronder het voorstel voor het LFC-blok, een tijdschema voor de tenuitvoerlegging ervan en een beschrijving van het verwachte effect ervan op de doelstellingen van de SOGL-verordening (geformuleerd in artikel 4) omvatten, of zoals bepaald in artikel 6.6 van de SOGL-verordening:

“6. Het voorstel voor de voorwaarden of methodologieën omvat een voorgesteld tijdschema voor de tenuitvoerlegging ervan en een beschrijving van het verwachte effect ervan op de doelstellingen van deze verordening. Voorstellen betreffende voorwaarden of methodologieën die ter goedkeuring aan verschillende of aan alle reguleringsinstanties moeten worden voorgelegd, worden bij het Agentschap ingediend op hetzelfde tijdstip als dat van indiening bij de reguleringsinstanties. Op verzoek van de bevoegde regulerende instanties brengt het Agentschap binnen een termijn van drie maanden advies uit over de voorstellen voor voorwaarden of methodologieën.”

6. Met toepassing van artikel 7.4 van de SOGL-verordening kunnen de TSB's die verantwoordelijk zijn voor het opstellen van een voorstel voor voorwaarden of methodologieën, of de reguleringsinstanties of aangewezen entiteiten die verantwoordelijk zijn voor de vaststelling daarvan overeenkomstig artikel 6, leden 2, 3 en 4 verzoeken die voorwaarden of methodologieën te wijzigen. Voorstellen tot wijziging van de voorwaarden of methodologieën worden overeenkomstig de procedure van artikel 11, van de SOGL-verordening, indien van toepassing, ter raadpleging voorgelegd en worden goedgekeurd overeenkomstig de in de artikelen 5 en 6, van de SOGL-verordening uiteengezette procedure.

2. ANTECEDENTEN

2.1. ALGEMEEN

7. Op 25 augustus 2017 werd de SOGL-verordening gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie. Ze werd vervolgens van kracht op 14 september 2017. Deze verordening beoogt gedetailleerde en geharmoniseerde regels vast te leggen met betrekking tot het beheer van het elektriciteitstransmissienet. Deze harmonisering moet gebeuren op Europese en regionale schaal.

8. Binnen twaalf maanden na de inwerkingtreding, op 14 september 2018, werken alle TSB's van elk LFC-blok gezamenlijk de methodologieën en de voorwaarden uit die deel uitmaken van de LFC BOA voor de regelzone van Elia. Binnen één maand na de goedkeuring van deze methodologieën en voorwaarden sluiten alle TSB's van elk LFC-blok een operationele overeenkomst van het LFC-blok die binnen drie maanden na de goedkeuring van de methodologieën en voorwaarden in werking treedt.

9. Een belasting-frequentieregelblok (LFC-blok) wordt gedefinieerd als een deel van een synchrone zone of een complete synchrone zone die fysiek is afgebakend door middel van meetpunten bij interconnectoren naar andere LFC-blokken, bestaande uit één of meer LFC-zones, beheerd door één of meer TSB's, die de verplichtingen van belasting-frequentieregeling vervullen (artikel 3.18 van de SOGL-verordening).

10. Onder operationele overeenkomst van een LFC-blok (LFC BOA) verstaat men een meerpartijenovereenkomst tussen alle TSB's op een LFC-blok indien dat LFC-blok wordt beheerd door meerdere TSB's, en een operationele methodologie van een LFC-blok die eenzijdig door de desbetreffende TSB wordt toegepast indien het LFC-blok door slechts één TSB wordt beheerd (artikel 3.136 van de SOGL-verordening).

11. De structuur van de LFC-blokken werd vastgesteld in een gemeenschappelijk voorstel dat werd ontwikkeld door alle TSB's van de synchrone zone 'continentaal Europa', en dit in overeenstemming met de vereisten bedoeld in artikel 141.2 van de SOGL-verordening.

12. Bij beslissing van 12 september 2018 heeft de CREG het gemeenschappelijke voorstel van Elia en alle TSB's van de synchrone zone continentaal Europa inzake de bepaling van de LFC-blokken

goedgekeurd¹. In deze beslissing keurt de CREG de structuur van de LFC-blokken, de LFC-zones en de monitoringzones voor de synchrone zone continentaal Europa goed. Voor België komt het voorstel overeen met de huidige situatie. België vormt één LFC-blok en bestaat uit één LFC-zone en één monitoringzone.

13. Op 14 september 2018 kreeg de CREG een brief van Elia tot goedkeuring van het voorstel van methodologieën en voorwaarden opgenomen in de operationele overeenkomsten van het LFC-blok. Op 14 maart 2019 besliste de CREG om Elia te vragen dit voorstel te wijzigen. Op 14 mei 2019 ontving de CREG van Elia per brief het aangepast voorstel van methodologieën en voorwaarden opgenomen in de operationele overeenkomsten van het LFC-blok. Het gewijzigd voorstel bevat de elementen die conform de voormelde beslissing van de CREG zijn. Op 27 mei 2019² besliste de CREG het gewijzigde voorstel goed te keuren. Ze vraagt Elia wel om met enkele zaken rekening te houden in de volgende versies van het document, namelijk:

“Voor datum van inwerkingtreding en alvorens de goedgekeurde LFCBOA te publiceren haar website, wordt Elia verzocht gevolg te geven aan de opmerkingen geformuleerd onder titel 3.3.3 van deze beslissing en per brief aan de CREG mede te delen dat zij hieraan gevolg heeft gegeven.

Elia dient eveneens gevolg te geven aan de opmerkingen vermeld in de paragrafen 61, 62, 89, 94, 143, 144, 145 en 146 van deze beslissing evenals aan de paragrafen 86, 88, 89 en 142.”

14. Op 20 november 2019 heeft de CREG per post van Elia het voorstel tot wijziging van de methodologieën en voorwaarden die zijn opgenomen in de operationele overeenkomsten voor LFC-blokken (hierna: “LFC BOA”) ter goedkeuring ontvangen. Op 6 december 2019³ heeft de CREG besloten om de voorgestelde wijzigingen goed te keuren. Daarnaast formuleert de CREG wel enkele opmerkingen met de vraag aan Elia om hier gevolg aan te geven. Deze opmerkingen betreffen (i) de beschrijving van de procedure bij uitputting van FRR, de escalatieprocedure en de maatregelen bij risico van storm, (ii) het dynamischer maken van de methode ter bepaling van de ratio van automatische en handmatige FRR, (iii) het dynamischer maken van de methode ter bepaling van de vermindering van de FRR-reservecapaciteit als gevolg van de delen van FRR.

15. Het voorstel tot wijziging van LFC BOA van 30 september 2021, goedgekeurd door de CREG via beslissing (B)2344 op 10 februari 2022 komt tegemoet aan opmerking (i).

16. Opmerkingen (ii) en (iii) werden nog steeds niet behandeld in het voorstel tot wijziging van LFC BOA van 23 juni 2022. De CREG verwachtte reeds sinds 6 december 2019 een tegemoetkoming aan beide opmerkingen door Elia. De CREG was nog steeds van mening dat beide opmerkingen (ii) en (iii) uitgevoerd moeten worden door Elia en dit tegen de eerstkomende wijziging van LFC BOA.

17. Het dynamisch maken van de aFRR-noden (i.e. opmerking (ii) van paragraaf 16 van deze beslissing) was één van de stimulansen⁴ in 2020 maar werd nog niet geïmplementeerd omdat het resultaat van de stimulans geen rekening houdt met de te halen frequentiekwaliteitsvereisten krachtens artikel 157(2)(b) en artikel 128 van de SOGL. Het gevolg hiervan is dat de aFRR-noden nog steeds statisch bepaald werden.

18. Het voorstel van wijziging van LFC BOA van 23 juni 2022 was het gevolg van een wijzigingsverzoek van de CREG van 7 april 2022 (bijlage 4 van deze beslissing). Het uitblijven van de dynamische bepaling van de minimaal vereiste aFRR-reservecapaciteit om de actuele FRCE-kwaliteit

¹ Beslissing (B)1825 van 12 september 2018.

² Beslissing (B)1912/2 van 27 mei 2019.

³ Beslissing (B)2025 van 6 december 2019.

⁴ Beslissing (B)658E/63 van 21 november 2019

te respecteren leidt tot ongerechtvaardigde kosten voor de eindconsumenten. Het voorstel tot wijziging van de LFC BOA van 23 juni 2022 herzag alleen de vereiste aFRR-reservecapaciteit door een aanpassing van de reeds bestaande, statische methode. Aangezien het voorstel tot wijziging van de LFC BOA van 23 juni 2022 onvoldoende tegemoet kwam aan het wijzigingsverzoek van de CREG van 7 april 2022, formuleerde de CREG in haar beslissing van 14 juli 2022 aan Elia de verwachting dat zij bij een eerstkomende wijziging van de LFC BOA gevolg moest geven aan de opmerkingen in paragrafen 41 en 42 van de beslissing (B)2435 van 14 juli 2022.

19. Met het voorstel van wijziging van LFC BOA van 19 april 2023 beoogt Elia tegemoet te komen aan het verzoek van de CREG bedoeld in vorige paragraaf teneinde de methode ter bepaling van de ratio van automatische en handmatige FRR, dynamischer te maken. Elia poogt met het voorstel van wijziging van LFC BOA van 19 april 2023 tegemoet te komen aan opmerking (ii) van paragraaf 16.

2.2. RAADPLEGING

20. Artikel 11.1, van de SOGL-verordening verplicht Elia formeel een openbare raadpleging te organiseren over het voorstel tot wijziging van het LFC BOA. Elia heeft een openbare raadpleging georganiseerd van 24 februari 2023 tot en met 24 maart 2023.

21. Elia heeft op het voorstel tot wijziging van de LFC BOA vier niet-vertrouwelijke reacties ontvangen:

- FEBEG
- FEBELIEC
- Centrica Business Solutions (hierna: "CBS")
- BSTOR

De originele antwoorden zijn opgenomen in het raadplegingsverslag en zijn ter beschikking gesteld op de website van Elia.

Het raadplegingsverslag werd gevoegd bij het dossier dat Elia op 19 april 2023 bij de CREG heeft ingediend. Daarin zijn de ontvangen reacties samengevoegd en worden de redenen vermeld waarom de tijdens de raadpleging de geuite standpunten al dan niet in overweging zijn genomen door Elia. De reacties betreffen verschillende onderwerpen die hierna worden toegelicht indien de CREG het niet eens zou zijn met hetzij de reactie van de marktpartij(en) en/of hetzij het antwoord van Elia op de reactie van de marktpartij(en) en/of het antwoord van Elia op de reactie van de marktpartij(en) als ontoereikend zou worden bevonden door de CREG. De bespreking wordt behandeld in deel 3 van huidige beslissing.

22. Rekening houdend met wat voorafgaat, beslist het directiecomité van de CREG, op grond van artikel 23, § 1, van zijn huishoudelijk reglement om, met toepassing van artikel 40, 2°, van zijn huishoudelijk reglement, geen raadpleging te organiseren, gelet op de openbare raadpleging van Elia georganiseerd van 24 februari 2023 tot en met 24 maart 2023.

Deze raadpleging wordt door de CREG als een effectieve openbare raadpleging beschouwd aangezien deze raadpleging op de website van Elia plaatsvond, gemakkelijk toegankelijk was vanuit de startpagina van deze website en voldoende gedocumenteerd was. Bovendien werd er door Elia een mailing gestuurd naar alle op hun website geregistreerde personen.

De duur van de raadpleging bedroeg 1 maand. Rekening houdend met de aard van de voorgestelde wijzigingen is de CREG van oordeel dat de duur van de raadpleging voldoende lang was.

3. ANALYSE EN BEOORDELING VAN DE VOORGESTELDE WIJZIGINGEN

3.1. ANALYSE VAN HET VOORSTEL TOT WIJZIGING VAN LFC BOA VAN 19 APRIL 2023

3.1.1. Algemene voorafgaande opmerkingen

23. Het onderzoek zal gebeuren in dezelfde volgorde als de volgorde gevolgd door Elia in haar voorstel tot wijziging van de LFC BOA.

24. Enkel de voorgestelde wijzigingen waarmee de CREG het niet eens is, alsook de opmerkingen van de marktspelers en /of de antwoorden hierop en/of het gevolg hieraan gegeven door Elia waarmee de CREG het niet eens is, worden besproken in dit deel van de beslissing.

25. De CREG wenst naast hetgeen Elia antwoordt op de algemene boodschap betreffende de reacties van FEBEG en CBS bijkomend te melden wat volgt. Febeg en CBS steunen de evolutie naar een dynamische bepaling van de ratio tussen aFRR- en mFRR-reservecapaciteit. Zij geven ook aan dat een vermindering van de vereiste aFRR-reservecapaciteit, hetzij via de huidige statische methode, hetzij via de feedback loop in de voorgestelde dynamische methode, ongewenst is. Naast de bezorgdheid dat Elia het elektriciteitsnet niet voldoende zou kunnen beheren wegens het dimensioneren ingevolge rekening te houden met de FRCE-kwaliteit, uitten deze marktpartijen ook de bezorgdheid over de negatieve impact op business cases van de ontwikkelaars van aFRR-capaciteit indien de aFRR-reservecapaciteit zou dalen.

De CREG verwijst dienaangaande naar de artikelen 157(2)(b) en 157(2)(c) van de SOGL, die de basis leggen voor de uitwerking van de methode voor de bepaling van de ratio tussen aFRR-reservecapaciteit en mFRR-reservecapaciteit. Deze artikelen voorzien expliciet dat zowel de probabilistische methode voor de bepaling van FRR-reservecapaciteit als de ratio tussen aFRR-reservecapaciteit en mFRR-reservecapaciteit bepaald moeten worden aan de hand van de FRCE-doelparameters. Geen andere criteria zijn opgenomen in deze artikelen. Met het voorstel van wijziging van de LFC BOA van 19 april 2023 poogt Elia de vereiste ratio tussen aFRR-reservecapaciteit en mFRR-reservecapaciteit te bepalen door de FRCE-doelparameters te respecteren. Dit is voor de CREG absoluut noodzakelijk. Daarnaast is het voor de CREG ook noodzakelijk dat, op termijn, de probabilistische methode voor de bepaling van FRR-reservecapaciteit rekening houdt met de FRCE-kwaliteit.

De CREG verwijst ook naar de evolutie van de kosten voor de aanleg van aFRR-balanceringscapaciteit. In 2020 bedroegen deze kosten ongeveer 27 MEUR. In 2021 stegen de kosten naar ongeveer 121 MEUR, en in 2023 bedragen zij reeds 175 MEUR. Gegeven deze exuberante stijging van de kosten is het onaanvaardbaar voor de CREG om meer aFRR-balanceringscapaciteit aan te kopen dan minimaal vereist is om de systeemveiligheid te garanderen. Aangezien de FRCE-kwaliteit in het LFC Blok van Elia performanter is dan wat vereist wordt door de FRCE-doelparameters, moet de bepaling van de ratio tussen aFRR-reservecapaciteit en mFRR-reservecapaciteit herzien worden. De verlaging van vereiste aFRR-reservecapaciteit van 145 MW naar 117 MW is een logische eerste stap in de richting van een dynamische methode voor de bepaling van de ratio tussen aFRR-reserves en mFRR-reserves, welke ook de kosten voor de aanleg van aFRR-balanceringscapaciteit voor eindconsumenten doet dalen in afwachting van een robuustere en dynamische methode.

Tot slot, dient de aanleg van balanceringscapaciteit in de eerste plaats enkel om een veilige uitbating van het Europese systeem, in reële tijd, te garanderen. Het heeft niet als doel een positieve business case te creëren voor marktpartijen, alhoewel beide wel samen kunnen voorkomen. Marktprijzen, gaande van de dagmarkt tot de balanceringsenergiemarkten, eventueel aangevuld met het capaciteitsremuneratiemechanisme, geven reeds voldoende investeringssignalen aan marktpartijen om een positieve business case te creëren, rekening houdend met *value stacking*. Daarnaast gaat de CREG ook niet akkoord met de reactie van marktpartijen dat de ontwikkeling van de aFRR-markt afgeremd wordt wanneer de vereiste aFRR-reservecapaciteit daalt. De CREG herinnert de markt eraan dat momenteel meer dan 1000 MW aan FRR-capaciteit vereist is. Het feit dat slechts een deel daarvan via aFRR-reservecapaciteit gedekt wordt, is het gevolg van de exuberante kostprijs voor de aanleg van aFRR-reservecapaciteit ten opzichte van de kost voor de aanleg van mFRR-reservecapaciteit. Deze hoge kosten voor de aanleg van aFRR-reservecapaciteit duiden op een schaars aanbod van reservecapaciteit door BSPs in vergelijking met de gevraagde vereiste reservecapaciteit door Elia.

3.1.2. Artikel 1: Tijdsschema voor de implementatie

26. De wijzigingen van het artikel betreffen de inwerkingtreding van een methode ter bepaling van de ratio van reservecapaciteit in de vorm van automatische FRR en handmatige FRR. Elia stelt voor om de gewijzigde methode op 1 oktober 2024, in werking te laten treden. Bijkomend stelt Elia dat de gewijzigde en goedgekeurde methode niet in werking zal treden alvorens ook de gate-sluitingstijd van de aFRR balanceringscapaciteitmarkt om 9 uur D-1, zal zijn goedgekeurd door de CREG op voorstel van een eerstkomende wijziging van de T&C BSP aFRR dat Elia bij de CREG nog moet indienen. In het raadplegingsverslag engageert Elia er zich toe dat het vervroegen van de gate-sluitingstijd van 16 uur D-2 naar 9 uur D-1 tegen 1 oktober 2024 in orde zal zijn. Ook in het raadplegingsverslag schrijft Elia dat ze deze wijziging in de loop van de zomer 2023 zal afoetsen met de markt.

27. Het raadplegingsverslag meldt hierover “De wijzigingen zullen niet in werking treden vóór de invoering van de sluiting van de veiling voor aFRR-balanceringscapaciteit om 9 uur D-1 na goedkeuring in een volgende versie van Voorwaarden en Modaliteiten voor de aanbieders balanceringsdiensten voor de frequentieherstelreserve met automatische activering (aFRR), hierna de T&C BSP aFRR genoemd.” Elia stelt dat deze melding gezien moet worden als een verduidelijking van de datum van inwerkingtreding op 1 oktober 2024. De geciteerde toevoeging is geen extra voorwaarde maar een verduidelijking. De CREG keurt de datum van inwerkingtreding op 1 oktober 2024 goed. Daarnaast neemt de CREG akte van het engagement van Elia dat zij alles in het werk zal stellen opdat de CREG tegen 1 oktober 2024 de vervroeging van de sluiting van de veiling voor aFRR-balanceringscapaciteit naar 9 uur D-1 ook zal hebben goedgekeurd. Wat dit laatste betreft stelt de CREG dat mocht de datum van 1 oktober 2024 niet gehaald kunnen worden, dit geen beletsel kan zijn voor de inwerkingtreding van methode ter bepaling van de ratio van reservecapaciteit in de vorm van automatische FRR en handmatige FRR op 1 oktober 2024.

3.1.3. Artikel 2: Onderwerp

28. Elia stelt voor om de deelname van eenheden aan de maatregelen ter beperking van de FRCE (artikel 7 van de gewijzigde LFC BOA) aan de procedures voor gevallen van uitgeputte FRR (artikel 12 van de gewijzigde LFC BOA), en aan de escalatieprocedures (artikel 13 van de gewijzigde LFC BOA), niet meer te beperken tot elektriciteitsproductie-eenheden. Als gevolg daarvan kunnen alle eenheden, inclusief vraagfaciliteiten en opslageenheden, deelnemen aan deze maatregelen of procedures.

29. De CREG heeft geen opmerkingen bij deze wijzigingen.

3.1.4. Artikel 3: Maatregelen om de FRCE te verminderen door veranderingen in de productie van werkzaam vermogen of in het verbruik van elektriciteitsproductie-eenheden en verbruikseenheden te eisen overeenkomstig artikel 152(16) van de SOGL

30. Elia stelt voor om eenheden die geen programma's communiceren aan Elia ook op te nemen binnen de toepassing van de maatregel.

31. De CREG heeft geen opmerkingen bij deze wijzigingen.

3.1.5. Artikel 4: Dimensioneringsregels voor reservecapaciteit in de vorm van FRR

32. Elia stelt voor om, bij de bepaling van de vereiste positieve en negatieve reservecapaciteit in de vorm van FRR, de historische LFC Blok onbalansen waarop Elia zich baseert, te corrigeren met onbalansnetting.

33. De CREG gaat akkoord met Elia om de onbalansen van het LFC Blok van Elia te corrigeren met de uitwisselingen voor onbalansnetting alvorens de reservecapaciteit in de vorm van FRR te bepalen. Immers, onbalansnetting dekt de onbalansen van het LFC Blok van Elia als alternatief voor de reservecapaciteit in de vorm van FRR. Bijgevolg is de reservecapaciteit in de vorm van FRR voldoende om de resterende onbalansen van het LFC Blok te dekken, na aftrek van onbalansnetting. Enkel op deze manier houdt de aanleg van FRR-reservecapaciteit rekening met alle balanceringsmiddelen die beschikbaar zijn in het Europese systeem.

34. De CREG stelt vast dat de LFC Blok onbalansen, binnen de probabilistische methode voor de bepaling van reservecapaciteit in de vorm van FRR, nog niet gecorrigeerd worden met onbalansnetting. Febeliec heeft tijdens de openbare raadpleging geantwoord dat de FRR dimensionering rekening moet houden met onbalansnetting. Elia antwoordt op deze reactie hiermee niet akkoord te kunnen gaan, omwille van wettelijke, technische en operationele redenen. De CREG gaat niet akkoord met het antwoord van Elia.

35. Ten eerste, stelt artikel 157(2)b van de SOGL dat de reservecapaciteit in de vorm van FRR van het LFC-blok, zoals bepaald door de probabilistische methode, voldoende moet zijn om de actuele FRCE-doelparameters te respecteren. Paragraaf 25 van deze beslissing bespreekt dit punt.

36. Ten tweede, is een inherent doel van een *probabilistische* methode de variabiliteit en de onzekerheid van stochastische variabelen te weerspiegelen. Het argument om een stochastische variabele uit een probabilistische methode te verwijderen omwille van zijn stochastisch karakter, houdt weinig steek. Als onbalansnetting te onzeker en te variabel is, zal ook het resultaat van de probabilistische methode ditzelfde stochastiek karakter weerspiegelen, met name zal de vereiste FRR-reservecapaciteit hoger liggen.

37. Ten derde, gaat de CREG slechts deels akkoord met Elia dat de huidige manier van bepalen van het potentieel van delen van reserves volledig rekening zou houden met onbalansnetting. Immers, de methode die nu toegepast wordt, baseert zich op grensoverschrijdende capaciteiten die beschikbaar zijn na het intraday tijdsvenster. Dit veronderstelt wel dat het delen van reserves altijd beschikbaar zal zijn. Echter, sinds de goedkeuring door de CREG van de gewijzigde LFC Means op 22 december 2022 via beslissing (B)2484, is dit niet meer het standaardgeval. Deze beslissing keurde een tijdelijke maatregel goed: wanneer door het *Regional Coordination Center* een *Critical Grid Situation* bekend wordt gemaakt had dit voor gevolg dat het delen van reserves naar nul herleid werd oor Elia met de assumptie dat er geen balanceringsmiddelen uitgewisseld kunnen worden. terwijl het potentieel van onbalansnetting onveranderd blijft. Indien deze tijdelijke maatregel hernomen wordt, wordt, wordt

op die momenten onbalansnetting niet meer in rekening genomen bij de bepaling van de reservecapaciteit in de vorm van FRR.

De CREG heeft verder geen opmerkingen bij deze wijzigingen.

3.1.6. Artikel 5: Bepaling van de ratio van automatische FRR en handmatige FRR

38. Elia stelt voor om de methode die de ratio van automatische FRR en handmatige FRR bepaalt, te wijzigen. De wijziging beschrijft een dagelijkse dimensionering op basis van een probabilistische methode. De probabilistische methode berekent eerst een waarschijnlijkheidsfunctie voor de aFRR-activeringen voor elke periode van 5 minuten van de volgende dag. De waarschijnlijkheidsfunctie wordt gecreëerd aan de hand van gesimuleerde aFRR-activeringen op basis van meest recente historische waarnemingen over een periode van twee jaar. Gedwongen uitvallen, ontkoppeling van markten of perioden met problemen met gegevenskwaliteit worden gefilterd uit de tijdsreeks. Voor elke periode van 5 minuten van de dag worden deze waarschijnlijkheidsfuncties gecreëerd. Het resultaat van methode is een waarde van de dagelijkse aFRR-nood en wordt bekomen als het rekenkundig gemiddelde van aFRR activeringen volgens de berekende waarschijnlijkheidsfuncties, per 5 minuten, en dit voor de volledige dag.

Dit resultaat wordt door middel van een feedback loop gecorrigeerd om structurele over- of onderschattingen ten opzichte van de FRCE-kwaliteit te corrigeren. De correctie gebeurt proportioneel met een performantiefactor die gelijk is aan de verhouding tussen geobserveerde FRCE-kwaliteit en de actuele FRCE-doelparameters. Twee performantiefactoren worden berekend: één jaarlijks en één maandelijks. Beide performantiefactoren worden beperkt tot 80% (ondergrens) en 120% (bovengrens) om stabiliteit te voorzien binnen de methode. Indien de performantie volgens deze performantiefactoren beter is ten opzichte van de FRCE-doelparameters, zal het resultaat van de probabilistische methode naar omlaag gecorrigeerd worden, en vice versa.

39. De CREG stelt vast dat de probabilistische methode rekening houdt met de FRCE-kwaliteit. De FRCE-kwaliteit wordt weliswaar enkel mee in rekening gebracht via een feedback loop. De bepaling van de aFRR-reserves gebeurt in een eerste stap op basis van 5'-FRCEs in het LFC Blok van Elia, wat geen criterium is krachtens artikel 157(2)(b) van de SOGL. De feedback loop corrigeert het resultaat van de probabilistische methode, en dit onder een veronderstelling van een lineaire relatie tussen de gemiddelde gesimuleerde vereiste aFRR en de FRCE-kwaliteit. Ook wordt het potentieel van de feedback loop beperkt door toepassing van boven- en ondergrenzen.

40. Ondanks de vaststellingen in paragraaf 39 is de CREG van mening dat het voorstel tot wijziging van de LFC BOA reeds een invulling geeft aan het verzoek van de CREG om de methode ter bepaling van de ratio van automatische FRR en handmatige FRR, dynamisch te maken op basis van de FRCE-doelparameters en de FRCE-kwaliteit. Bijgevolg is de CREG van mening dat de voorgestelde wijzigingen aanvaard kunnen worden, met dien verstande dat de CREG het resultaat van de methode zal monitoren. De opmerking in paragraaf 42 van beslissing 2435 van de CREG, van 14 juli 2022, blijft immers geldig. Het blijft voor de CREG noodzakelijk dat de vereiste aFRR-reserves bepaald worden aan de hand van objectieve, technische en minimaal noodzakelijke systeemvereisten zoals bepaald in de SOGL, zodat onnodige kosten voor de eindconsument vermeden worden. Binnen dit kader merkt de CREG op dat de elementen opgesomd in paragraaf 39 van deze beslissing herzien kunnen worden op basis van ervaringen via een voorstel tot wijziging van de LFC BOA, of via een verzoek tot zulk voorstel.

41. De CREG stelt ook vast dat momenteel geen rekening gehouden wordt met de kost voor de aanleg van FRR-reserves bij de probabilistische methode met feedback loop zoals beschreven in paragraaf 38 van deze beslissing. De CREG is van mening dat de aanleg van aFRR reserves rekening moet houden met de kost voor de aanleg van aFRR reserves, en dit in vergelijking met het alternatief (i.e. de aanleg van mFRR- of FCR-reserves). Gegeven dat de kost voor de aanleg van aFRR reserves

momenteel hoger ligt dan die van FCR en mFRR reserves, resulteert de huidige methode voor de bepaling van de aan te leggen aFRR- en mFRR-reserves tot laagste kosten voor de eindconsument. Niettemin moet, wanneer blijkt dat de kost voor de aanleg van aFRR-reserves gelijk is aan of lager is dan de kost voor de aanleg van mFRR-reserves, de probabilistische methoden voor de aanleg van aFRR- en mFRR-reserves ook door Elia tijdig herzien worden om onnodige kosten voor eindconsumenten te vermijden. Artikel 157(2)(b) van de SOGL, die de vereisten waaraan de probabilistische methode voor de bepaling van reservecapaciteit in de vorm van FRR moet voldoen, beschrijft, stelt immers enkel het respect aan de FRCE-doelparameters als doel. Indien meer dan de vereiste aFRR-capaciteit aangelegd wordt, worden de FRCE-doelparameters eerder behaald (door een betere frequentieregeling ten gevolge van de hogere beschikbaarheid van snellere reserves), en geeft dit ruimte om de minimaal nodige FRR-capaciteit krachtens de probabilistische methode te doen dalen.

De CREG heeft verder geen opmerkingen bij deze wijzigingen.

3.1.7. Artikel 6: Bepaling van de beperking van de reservecapaciteit in FRR na het delen van FRR

42. Elia stelt voor om het potentieel van de vermindering van FRR reservecapaciteit ten gevolge van het delen van reserves, via de algemene formules te beschrijven in plaats van via absolute waarden. De formules en randvoorwaarden zijn ook te vinden in artikel 157 van de SOGL.

43. De CREG heeft geen opmerkingen bij deze wijzigingen. De CREG verduidelijkt dat Nemo Link het enige negatieve dimensionerend incident is in het LFC Blok van Elia. Daarom moeten de gewijzigde artikels 10(2)a en 10(2)b geschreven met de richting van fluxen via Nemo Link als startpunt worden gezien.

De CREG heeft verder geen opmerkingen bij deze wijzigingen.

3.1.8. Artikel 7: Bepaling van de beperking van de reservecapaciteit in FRR na het delen van FRR

44. Elia stelt een gelijkaardige aanpassing voor als in artikel 3, zoals beschreven in punt 3.1.4 van deze beslissing.

De CREG heeft verder geen opmerkingen bij deze wijziging.

3.1.9. Artikel 8: Escalatieprocedures overeenkomstig artikel 157(4) van de SOGL

45. Elia stelt een gelijkaardige aanpassing voor als in artikel 3, zoals beschreven in punt 3.1.4 van deze beslissing.

De CREG heeft verder geen opmerkingen bij deze wijziging.

3.1.10. Artikel 9: Beschikbaarheidsvereisten voor FRR en vereisten inzake de regelkwaliteit gedefinieerd volgens artikel 158(2) van de SOGL

46. Elia stelt in de Franse en Engelse versie van haar voorstel tot wijziging van de LFC BOA voor om de activeringstijd van aFRR van 7,5 minuten naar 5 minuten mogelijk te maken.

De CREG stelt vast dat in de Nederlandse versie deze wijziging niet is opgenomen. Op deze wijziging zijn geen reacties geformuleerd geworden door de marktpartijen. De CREG heeft evenmin

opmerkingen en vraagt aan Elia om de wijziging uitgevoerd in de Franse versie van het voorstel tot wijziging van de LFC BOA eveneens door te voeren in de Nederlandse versie en aan de CREG deze verbetering mede te delen alvorens de wijzigingen in werking treden op 1 oktober 2024.

4. BESLISSING

Met toepassing van artikel 6.3.e) van verordening (EU) 2017/1485 van de Commissie van 2 augustus 2017 tot vaststelling van richtsnoeren betreffende het beheer van elektriciteitstransmissiesystemen keurt de CREG het voorstel tot wijziging van de LFC BOA van 19 april 2023 goed.

Deze wijzigingen treden in werking op 1 oktober 2024.

Voor de datum van inwerkingtreding vraagt de CREG dat Elia gevolg geeft aan hetgeen is uiteengezet in paragraaf 46 van huidige beslissing.

De CREG vraagt Elia om bij een eerstvolgend voorstel tot wijziging van de LFC BOA rekening te houden met de opmerkingen vermeld in de paragrafen 40 en 41 van huidige beslissing.

De goedgekeurde gewijzigde voorwaarden en methodologieën die zijn opgenomen in de operationele overeenkomsten voor LFC-blokken treden in werking volgens de door Elia voorgestelde tijdsplanning voor implementatie.

///

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas:

Andreas TIREZ
Directeur

Laurent JACQUET
Directeur

Koen LOCQUET
Wvd. Voorzitter van het Directiecomité

BIJLAGE 1

Voorstel tot wijziging van de operationele overeenkomst voor LFC-blok Elia

Franse, Nederlandse en Engelse versie – 19 april 2023

BIJLAGE 2

Verklarende nota over de operationele overeenkomst voor LFC-blok Elia

Engelse versie – 19 april 2023

BIJLAGE 3

Raadplegingsverslag en ontvangen antwoorden op de raadpleging

Engelse versie – 19 april 2023

BIJLAGE 4

Wijzigingsverzoek van de CREG

Nederlandstalige versie - 7 april 2022